

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. petlitrsta (72mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Evharistiški kongres.

PREPOVED NAJSVETEJŠEGA.

(Po izvirnih poročilih.)

Defilé udeležencev.

London, 11. septembra.

Med predavanji, ki so se 11. t. m. vršila, je bilo najzanimiveje predavanje princa Maksa Saksonskega o učenju sv. Janeza Zlatousto o sv. evharistiji. Malokdo med svetimi učniki je tako jasno označil sv. evharistijo za središče verskega življenja kot ravno Zlatoust.

Zvečer je papežev legat, kardinal Vanutelli v »Albert-Hall« sprejel udeležence kongresa — 8000 angleških katoličanov. Desno od njega je sedel kardinal, nadškof westminsterski Bourne, levo pa kardinal-primas irski, nadškof armaghski, Logue. Udeleženci so šli mimo legata, ki jih je blagoslovil. Preprost Anglež je stopal poleg lorda-vojvode, delavska žena zraven aristokratini, kojih plemstvo poteka že iz časov Elizabete »deviške«. Šele okoli 11. ponoči je bil konec tega slavlja.

Sv. maša po bizantinskem obredu.

12. septembra.

Danes dopoldne je vse vrvelo proti katedrali, kjer je pel sv. mašo po bizantinskem obredu arhimandrit melhiške cerkve »St. Julien le Pauvre« v Parizu, Arsenios Atijeh, z asistenco kardinala-legata Vanutellija kot asistencnega škofa in avguštincev-asumptionistov od Quadikvoja pri Carigradu kot koncelebrantov. Ob 9. je stopil celebrat k oltarju s križem, prstanom, epigonotijem in velikim črnim pajčolanom (epanokalemaukion). V koro so postavili ikonostazo; vse posode, oblačila, oltar, proteza in diakonikon je bilo pripravljeno čisto po predpisih bizantinskega obreda. Princ Maks saksonski je pel epistulo. Prekrasne liturgijske speve je pel znani westminsterski zbor, pod vodstvom Mr. Ferryja. Začetne molitve (dokologijo) so peli v celom obsegu. Končalo se je slavlje z velikim »polychronionom«. »Mnogaja leta« po slov.-grškem obredu) za papeža, legata in nadškofa.

Po tej sveti maši, ki se je končala ob 11., so se vršila sklepna predavanja. Med

temi omenjamo samo M. Verhaegenovo (član belgijskega parlamenta) o »sveti evharistiji in socialnem delovanju.« Sklepni govor in blagoslov je podelil nadškof pariški, pač med vsemi največji mučenik za stvar Gospodovo, Amette.

Sprevod 20.000 ofrok v čast zakramentu.

12. septembra popoldan.

Popoldan se je uvrstilo 20.000 otrok iz celega londonskega mesta v sprevoz v čast Najsvetejšemu. Defilirali so pod vodstvom veroučiteljev, učiteljev in učiteljic mimo kardinala-legata od Thames-embakmenta mimo Viktorija- in Francis-cesto ter Ambrosden-avenije do katedrale. Pred njimi je korakala njihova godba z belo-rumenimi kokardami. Pred legatom so otročiči vzklikali v svetem navdušenju. V katedrali je otročiče nagovoril irski kardinal, eden najgorečnejših bojnikov za Kristov nauk, Logue. Nato je bil blagoslov.

Včeraj je kardinal Ferrari iz Milana obiskal italijanski oddelek v Londonu. Italijani so kardinala, ki je znan tudi kot vnet rodoljub in je vsled koncilantnosti priljubljen tudi na dvoru Viktorja Emanuela, pri srčno sprejeli.

»Furor protestanticus.«

13. septembra.

Vsa angleška javnost je velikansko katoliško priredbo evharistiškega kongresa z veliko simpatijo pozdravila. To iz več vzrokov. Prvič je Anglija v verskem oziru res zelo tolerantna. Drugič je v oficijni protestantski, »ekiskopalni« cerkvi veliko krogov lastni cerkvi močno odušeni, ker v njej ne najdejo zadovoljstva; odtod simpatije do katoliške cerkve, ki imponira vsled svoje enotnosti, in pogoste konverzije. Pravega »ortodoksnega« protestantskega gibanja v Angliji ni, ker je prebivavstvo samo ločeno v nebroj sekt. Vrhtega pa »episkopalna« cerkev sama v svojih obredih tako zelo posnema katoliško, da nazunaj vsaj ni čuti bogve kako nasprotstvo. — Vendar pa eksistirajo še iz davne dobe v Angliji, ki je v tem oziru zelo konservativna, postave, ki prepovedujejo katoličanom javne obhode razun v priznanih cerkvah in znano je, da je v kraljevski prisegi ob priliki kronanja mesto, ki proklinja katoličane-papiste. Kakor se slednje ne prakticira več (šele od Edvarda VIII., sedanjega kralja, sem), tako

se tudi za druge podobne intolerančne postave nihče ne briga. — Tako je bilo mogoče, da se je priredil evharistiški kongres, da je celo kralj bil pripravljen sprejeti kardinala - legata v posebni avdijenci itd.

Evharistiški kongresi se končajo, kakor se samoposebi razume, z javno teoforiško procesijo. To je angleška vlada vedela in nadškof Bourne jo je o tem tudi obvestil. Prigovora ni bilo: nasprotno, minister za notranje zadeve Gladstone je kongresu v vsakem oziru šel na roke in policija je vzorno skrbela za red. Da bi se prepovedala procesija z Najsvetejšim, o tem se vladi niti sanjalo ni. Tudi večina listov ni imela nobenih pomislekov, zlasti ne liberalni, ki so ob tej priliki povdarjali liberalna in tolerantna načela sedanje vlade. To pa ni dalo miru takozvani »Protestantski alijanci«, društvu protestantskih nestrpnih, ki so delali na vse kriplje, da onemogočijo ne samo procesijo, ampak cel kongres. Kar se kongresa tiče, niso nič dosegli. Tudi od teh bojnih petelinov prerokovanih nemirov ni bilo. Zato so delali krčevito na to, da vlada vsaj procesijo prepove. Poslali so lord Gladstonu protest, češ, ako on procesijo dovoli, očito krši zakon! Zakone iz 17. in 18. stoletja! V Londonu, kjer vsak dan trobijo in razbijajo v nedeljo po cestah čete prismojene »Zveličavne armade«, kjer »suffragetke«, pristašnje volivne reforme za ženske, na svojih neštevilnih obhodih ministrom pobijajo šipe, policija pa potrpežljivo gleda in poseže le vmes, ako prikipi navdušenost do meje, ki je blizu norosti! Lord Gladstone se tudi za ta protest ni brigal, pač pa je postal nervozen premier-minister lord Asquith. Ne iz netolerantnosti, ampak zato, ker se je bal težav v lastnem kabinetu, v katerem sedi par pristašev srditežev. Napravil je zelo previdno, ker je bil v velikih škripih. V celom angleškem imperiju je nad 12 milijonov katoličanov, 12.000 duhovnikov, 140 škofov. Katoličani so tudi najzvestejši volivci liberalne vlade. Vrhtega bi prepoved procesije strašno razburila tudi katoličane v Zedinjenih državah. Kaj storiti?

Naznanilo prepovedi v katedrali.

14. septembra.

Zvečer je v »Albert Hall« bilo zbranih 10.000 vernikov, vsi veselo pričakujoč ju-

trišnje procesije z Najsvetejšim. Dr. Bourne, kardinal westminsterski, vstane in naznani, da mu je premier-minister Asquith privatno pisal, naj se raji opusti evharistiška procesija. Veliko razburjenje nastane med udeleženci. Vzkliki: Sramota! Dr. Bourne nadaljuje: Jaz sem ministru odgovoril, da programa na podlagi zasebnega njegovega mnenja ne morem izpremeniti. (Odobrovanje.) Asquith mi je na to odgovoril, da je njegovo pismo zasebno in se ne sme objaviti. (Klici: Oho!) Jaz pa sem odgovoril, da mora minister, ako hoče, da se zdaj v zadnjem hipu tako korenito vse izprevrže, zato prevzeti tudi odgovornost in javno svojo zahtevo ponoviti. Nato je minister oficijno takole odgovoril: »Ker Vaša milost prepušča zadevo vladi, izjavljam, da vlada Njegovega Veličanstva meni, da je boljše, če procesija, koje zakonitost je dvomljiva, z ozirom na vzdrževanje redu in miru izostane in obžalujem, ako se je s tem povzročilo iznenađenje in neugodnosti. Asquith.« Kardinal je nato dejal, da se Najsvetejši v procesiji ne bo neslo in da odpadejo tudi cerkveni ornat. On kot lojalen Anglež se popolnoma pokori ustavni oblasti, »protestantski alijanci« pa se nikakor ne bo uklonili. Zato se bo procesija vsaj v tej obliki vršila in od policije, ki je dozda vestno vršila svojo službo, pričakuje, da bo tudi ob tej priliki tako postopala.

Kar se tiče koraka Asquithovega, je pač vsaj zelo brezobziren. Minister za notranje zadeve in šef policije sta procesijo popolnoma odobrila, slednji je celo cerkveni oblasti pri določevanju cest, kjer naj bi se premikal sprevoz, pomagal. Asquith je ravnal preko ministra za notranje zadeve na svojo pest. Poslanec Hellaire Belloc je koncem zborovanja v »Albert Hall« dejal, da sedanja generacija katoličanov nikoli ne bo pozabila odredbe Asquithove, ki je zabranil, da bi se neslo v procesiji Gospoda. Neredov se ni bilo bati, to je bil le na steno naslikan vrag.

Veličastni sprevoz.

15. septembra.

Sprevoz, ki se je dan za tem vršil, je bil veličasten. Pred westminstersko katedralo je okoli 2. popoldne bilo nad 150.000 ljudstva zbranega. Ceste, mimo katerih se je imel premikati izprevoz, so bile okrašene. Iz oken in balkonov so vihrale

LISTER.

Pesem »Kmečke zveze«.

Zložil Ant. Kovačič, kaplan v Šmartnem v Rožni dolini.

Prišel na dan je velikan,
vzdiguje ves se kmečki stan,
zdaj v stiski svoji ta orjak
ponosno vzdiga glas krepak,
se družji v »Kmečki zvezi«.

Pravic dovolj ima graščak,
pravice zahteva si težak,
pravice svoje hoče kmet;
dobil si bo čez dolgo let
pravice v »Kmečki zvezi«.

Ko mu graščak vzel ves je up:
»Uboga gmajna, vkup, le vkup!
Ne bomo več vam služili.« —
Pogumno so se združili
v veliko »Kmečko zvezo«.

Ne bo več suženj kmečki rod,
sam hoče biti svoj gospod;
za svoje žulje, svojo kri
si tudi on pravice želi,
zahteva v »Kmečki zvezi«.

Naj v jezi vije se sovrag
in rufe zoper nas neblag,
le naj rohani, le naj grozi, —
nikogar kmet se ne boji,
močan je v »Kmečki zvezi«.

V tej složni zvezi je pomoč,
ne z magana v njej naša moč.
Ko se za blagor kmečki gre,
vse kmečke sezite roke,
vsi kmetje v »Kmečko zvezo«.

Sami si lajšajmo gorje,
v ljubezni delaj vsak za vse,
vsi delajmo za enega;
nezvestega nobenega!
Vsi bratje v »Kmečki zvezi«.

Ta zveza naša naj zares
mogočna bode srčna vez;
brez vseh nezdod, brez vseh prevar;
naj se ne zruši več nikdar!
Bog čuvaj »Kmečko zvezo«!

Tiskovni stroj.

Zadnje stoletje nam je prineslo toliko iznajdb, da se onih, ki ne posegajo naravnost v vsakdanje življenje, ali ki ne vplivajo na našo domišljijo, niti ne spominjamo, da si niti ne predstavljamo, kak velikanski prevrat so povzročile v vseh naših življenjskih pogojih.

Kako velikanski napredek napram prošlosti pomenja na primer tiskovni stroj, kako velikansko je delo, katero opravlja. Današnja generacija je bila že tu, ko je že eksistirala tiskovni stroj, torej tudi nima pojma, kaj se je ustvarilo vse ž njim.

Z ročnimi stroji, kakor so bili začetkom prejšnjega stoletja še povsod v porabi, je mogel dober delavec natisniti na dan 2000 listov in to samo na eni strani. Že v prvih letih prejšnjega stoletja pa je izumel König parni tiskovni stroj in že leta 1814 — na Angleškem se je rabil ta stroj prvič — je mogel list »Times« poročati svojim bralcem, da se tiska na stroju, ki natisne v eni uri 1100 pol. Brzi stroj se je sčasoma popolnjeval, dokler se ni razvil v rotacijski stroj, ki izgotovi v eni uri 30 tisoč izvodov po 12 do 16 strani.

Ta iznajdba je v prvi vrsti mogočno delovala na razširjenje tiskovin, posebno časopisov, katerih duševna in moralna sila se še ne more popolnoma oceniti, ker je primeroma še mlada, katera se pa mora gotovo že sedaj imenovati velikansko.

Dve iznajdbi ste posebno dvignili tiskarstvo, stavni stroj in polton.

Tiskovne stroje delimo v tri glavne vrste. Pri strojih s »tigelnom« (slovenskega izraza za to pripravo ne pozna noben slovenski tiskar) se črke ali klišiji (v cink ali baker vrezano-besedilo ali podobe) pričvrstijo na plosko podlago in ravno tako tudi papir. Pri ploskih strojih s cilindrom je podlaga ploska, papir pa se dene na cilind. Pri rotacijskem stroju pa je vse, tudi klišiji, cilindrično.

Tiska se, posebno pri zadnjih, ker opravlja stroj vsled svoje najnatančnejše

sestave vsa dela čim najpreciznejše, z neznanostjo hitrostjo. Tisočeri in tisočeri izvodi največjega lista so v najkrajšem času natisnjeni, razrezani, zganjeni, popolnoma pripravljeni za razpošiljanje, oziroma raznašanje.

Vzlic tej hitrosti pa se je vsled izboljšanja orodja celo povzdignila lepota in čistost pismen. Ako je bil prej dober tisk nekaj posebnega, prava umetnost, je to dandanes nekaj samo ob sebi umiljivega. Poleg navadnih črk, takojimenovanega »vsakdanjega kruha«, izdelujejo sedaj najlepše umetne črke in okraske.

Mnogo je tudi pripomogel k povzdigi tiskarstva že leta 1799 izumljeni stroj za proizvodnjo »brezkončnega papirja«, katerega izdeluje stroj v valjih v dolgotrajnih metrov, v poljubni širini in cenejši ter hitrejši.

Ilustracije, slike, ne igrajo dandanes velike vloge samo pri zabavnih in poučnih listih, temveč tudi pri dnevnem časopisu. Pri tem seveda samo enobarvno, pri prvih pa v vseh mogočih, saj so stroji, s katerimi se more tiskati v šestih barvah.

Brezkončni papir je izumel neki Francoz, Robert iz Essonea, ali iznajdba se ni, kakor se to zgodi večkrat, uporabljala najprej v domači deželi, temveč na Angleškem in Francoskem. Na Francoskem je moral biti tedaj še kolkovan vsak izvod časopisa, vršila se je torej vedno kontrola,

papeževe zastave, dragocene preproge in grbi. Častne garde je bilo 15.000, policija je komaj mogla cestu ohraniti prosto. V katedrali je govoril kardinal baltimorski, Gibbons, ki je slavil razširjevanje katoliške vere po vseh deželah, kjer se govori ponosni angleški jezik. Nato se je začel sprevod. **Bil je dolg dva kilometra.** Množica je zapela v svetem navdušenju pesem: »Bog ohrani papeža!« Ko je prišel kardinal-legat, je priklopel navdušenje do vrhunca. Dame in otroci so moleli legatu nasproti roke, **gospe so ga obsipavale z gostim cvetjem.** Ljubezni, tako spoštovani kardinal se je smehljaj množici, pozdravljal in potem intoniral litanije. Navzoči protestanti so se spoštljivo obnašali ter kardinala pozdravljali — o kakih nemirih ni bilo ne duha ne sluha. Ogorčenja med katoličani nad hujšanjem »Protestantske alijance« ni moč popisati in Asquith bo imel zaradi tega še marsikatero grenko požreti.

Liberalni protestantski listi proti vladi.

15. septembra.

Liberalni »Daily Telegraph« v posebnem članku ostro napada vlado zaradi prepovedi Najsvetejšega. Piše dobesedno tako-le:

»S tem nekvalificiranim obnašanjem si bo vlada nakopala sovraštvo vseh strank brez razlike. Vlada je dobro vedela, da se vsak evharistiški kongres konča s procesijo z Najsvetejšim, kakor to imenujejo katoličani. Vlada izpočetka za to nadškofu westminsterskemu ni dala samo dovoljenja, temveč mu tudi obljubila najširšo podporo. Korak Asquithov pa pomenja tudi razžaljenje angleških katoličanov in je prava pljuska v obraz verski toleranci angleški. Celo protestantje morajo najglobokejše obžalovati prepoved premier-ministra.« — Ravno v tem smislu pišejo tudi »Daily Chronic«, »Observer«, »Morning Post«, deloma tudi »Times«, »Daily Graphic«, »Sunday Times«, ki pa opravičuje Asquitha zaradi težavnega stališča, ki ga ima v kabinetu. Le »Standard« je za protestante.

Pripomniti je, da so v procesiji korakali kardinalu-legatu ob strani kat. člani zbornice lordov. Vendarle pa se je kongres izvršil tako sijajno, da mora tega biti vesel vsak katoličan, kjerkoli biva častilec angleškega kruha.

Strah maloštevilnih protestantov od fanatične »Aliance« pohaja, kakor povdarjajo tudi angleški listi, od tega, ker je zopet pričakovati veliko konverzij k katoličanstvu, ki zadnja leta tako zmagovito prodira po vseh deželah, kjer vlada anglosaksonsko pleme.

AVSTRO - OGRSKA.

Prvi kraval v češkem deželni zboru.

Češki deželni zbor je imel 15. t. mes. sejo. Namestnik grof Coudenhove naglašja, da zavzema vlada strogo nepristransko stališče pravičnosti. Vsako priliko hoče porabiti, da posreduje med strankami. Prvi kraval je nastal, ko je naznanil deželni višji maršal, kako je sestavljeno predsedstvo. Nemški radikalec Strasky kliče: »Saj ni nobenega Nemca!« Klofač zavpije nad njim in mu grozi s pestjo: »Koliko Čehov je na Dunaju!« Nemci vpijejo na Klofača: »Ne boste nam grozili!« Čehi kličejo Nemcem: »Če vam tu ne dopada, pojte domov! Pojte v Heb!« Schreiter: »Ostanemo v Pragi. Če gremo mi domov, greste tudi vi domov!« Nemško-radikalni poslanci so ustanovili nemško radikalno zvezo.

ki je seveda pri posameznih polah lažja. Na Angleškem in v Ameriki tega zadržka ni bilo, zato so tudi takoj uporabili novo iznajdbo, ki je pomenila bistveno olajšanje dela in prihranek časa in delavnih moči.

V najnovejšem času pa vzbuja velikansko pozornost izum nekega dunajskega časnikarja, ki pa še noče s svojim izumom v javnost. Izumel je namreč stroj, s katerim se na najenostavnejši način morejo izdelavljati matrice za stereotipijo. Že stereotipija sama je velik napredek v tiskarstvu. Rabi se tedaj, kadar si hoče tiskar ob veliki nakladi prihraniti obrabo črkovnega materiala. Matice za stereotipijo so se dosedaj izdelovale na sledeči način: na stavek, postavljen z roko ali tiskovnim strojem, se je položila pločica iz posebne snovi, v katero se je ali s krtačo ali z drugačnim pritiskom vtisnil stavek. S tem se je dobila pozitivna forma z vgloblje nimi črkami. Ta se je potem zalila s cinkom in na cinkovi ploči (negativna forma) so bila pismena dvignjena. Tiskalo se je potem z negativno formo (kliše). Novoizumljeni stroj ima tipke, kakor navadni pisalni stroj, katere pritiskajo na pisalne batiče, katerih vsak ima na koncu kolesce s črkami. V vsakem kolescu je več vrst

Čehi v moravskem deželnem zboru složni.

Voditelji čeških strank Začek, Hruban in dr. Stranski so se sprijaznili in bodo postopali v moravskem deželnem zboru složno.

Gališki in solnograški deželni zbor.

Dne 15. t. m. sta pričela zborovati gališki in solnograški deželni zbor. Z Dunaja se zagotavlja, da bodo zborovali deželni zbori najmanj šest tednov ali pa še več časa.

Graški shod nemških strank.

Neki nemški vodilni politik izjavlja v »Nemško-narodni korespondenci«, da je nujno potreben sestanek nemških poslancev. Narodna nasprotstva so se tako poostрила, da je onemogočena urejena uprava. Jezikovno vprašanje še ni rešeno. Če vložijo vlada novembra res jezиковno postavbo, morajo biti Nemci že zdaj pripravljene na boj. Zato se pa morajo sporazumeti nemške stranke, ki so bile zastopane v odboru devetorice. A tudi krščanski socialci se morajo uvrstiti v narodno falango. Nemške stranke hočejo odvrniti vsak vpliv klerikalizma, cerkvenega gospodstva nad državo, a izzvati nočejo nemške stranke kulturnega boja, ki bi škodoval neodvisnemu obstoju in razvoju Nemcev.

Gertscherjev naslednik.

»Narodni Listy« poročajo, da postane predsednik tržaškega višjega deželnega sodišča predsednik tržaškega deželnega sodišča dvorni svetnik Defacis.

Fuzija strank na Ogrskem.

Na banketu ogrske ljudske stranke sta izjavila Molnar in škof Prochaska, da se stranka ne more združiti s Košutovci, ker bi bili v fuziji le sužnji na galeri.

Cesarske vaje na Ogrskem.

Dne 14. t. m. so došli vojaki na določena jim mesta. Čete dne 15. t. m. počivajo, razven poizvedovalnih čet. V Heimasker je došel 13. t. m., ob 9. uri zjutraj nadvojvoda Franc Ferdinand, ki vodi vajo. Cesar je odpotoval iz Budimpešte v Veszprim ob pol dveh popoldne. V Stolnem Belgradu so cesarja med potjo slovesno sprejeli. Popoldne ob pol 5. uri je došel cesar v Veszprim. Ob sedanjih vajah se reši v Veszprimu tudi vojaško vprašanje z ozirom na ogrske zahteve.

Gostilničarji priporočili bojkot pivopitju.

Na shodu hotelirjev in gostilničarjev, ki se vrši v Pragi, so glede na povišanje cen piva po pivovarniškem kartelu v alpskih deželah priporočili bojkot piva in pozvali državna pravdnštva, naj ovadijo pivovarniški kartel zaradi prestopka proti društveni postavi.

Srbsko-narodni cerkveni sabor.

Dne 15. t. m. je imel pravoslavni cerkveni sabor zopet sejo v Karlovcih. Navzoči so bili upravitelj škof Lukijan Bogdanović, škofa Gruič in Šević. Škofov Zmajevića in Letića ni bilo. Odobrili so zapisnik zadnje seje ter prečitali došla spise. Vsled poročila o aretaciji saborskega člana Valerijana Pribečevića (zaprtga zaradi veleizdaje) se je razvila živahna debata. Spis se izroči odboru. Potem je šlo odposlanstvo po kralj. komisarija, pravosodnega ministra dr. Güntherja in njegovega adlata, min. svetnika Joanovića, ki je prečital kraljevo lastnoročno pismo, glasom katerega izvolitev Zmajevića za patriarha ni potrjena. Nalaga se saboru, da v treh dneh določi rok za novo volitev. — Srbski radikali so poslali deputacijo k ministru Košutu, ki naj se pogaja

črk. Ta kolesca so v zvezi s pripravo za reguliranje. Treba je le obrniti regulator, da se določi ta ali ona vrsta črk. Čim več vrst črk hoče kdo imeti, tem večja so ta kolesca. Kolesce z 20 vrstami črk ni večje od petkronskega tolarja. Stroji s šestimi do desetimi vrstami črk niso večji od navadnega pisalnega stroja. Z udarcem na tipko se vtisne črka v matico za stereotipijo. Izurjen pisalec more v eni minuti izgotoviti matico s 70 do 80 besedami. Stroj se tudi lahko rabi kot navaden pisalni stroj. Gotovo je ta izum velike važnosti za tiskarsko obrt.

Naleti se pač tudi še dandanes marsikje na ljudi, ki obžalujejo, da se je tiskarstvo dvignilo tako visoko, da se je posrečilo vsled velikega znižanja stroškov tako poceniti časopisje in ga toliko razširiti. In vendar bi prav ti ljudje prav neradi pogrešali svoj dnevnik, in da škoduje, to se naša le na druge. Resnica je, da tisk poroča marsikaj, kar bi bilo boljše, da bi se zamolčalo; kjer je močna svetloba, je tudi močna senca, ali tisk je tisto sredstvo, ki zbližuje narode, ki piše zgodovino vsakega dneva in s tem ustvarja najdragocenejšo dedščino za prihodnjost.

z vlado glede volitve patriarha. Bržkone bo izvoljen vladni kandidat, sedanjí upravitelj patriarhije, Bogdanović. Ako sabor ne »izvoli« moža, ki ga hoče imeti vlada, ga bo vladar imenoval na predlog ogrske vlade. Je pa še vendar lepša svoboda v katoliški cerkvi.

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

Namestnik Nardelli je pozval bivše hrvaške poslance dalmatinskega deželnega zbora, da izvolijo 2—3 odposlance, katerim hoče priobčiti »temeljna načela«, ki jih je ustanovilo ministrstvo v svrhu rešitve jezikovnega vprašanja v Dalmaciji. Dotični pooblaščenca bodo imeli 26. t. m. zaupen pogovor z namestnikom.

Viceguverner za Reko.

Mesto viceguvernerja za Reko, ki že več let ni bilo polpolnjeno, nameravajo podeliti grofu Štefanu Wickenburgu, ki postane ministerjalni svetnik.

INTERPARLAMENTARNA KONFERENCA.

»Tribuna« poroča, da nameravajo poslanci Polit (Srb), Pop-Cicio in Brediceanu (Rumuna) povodom interparlamentarne konference v Berlinu prizriniti veliko demonstracijo v prilog ogrskim narodnostim. Sestavili so že nemški seznamek vseh nemadžarskih duhovnikov in novinarjev, ki so bili tekom zadnjih let obsojeni. Ta spis razdele med vse članove interparlamentarne konference.

Danes so se odpeljali v Berlin poslanci Milan Rojc, dr. Božo Vinković, dr. Gjuro Šurmin, Stjepan Zagorac, Liuba Babić-Gjalski in član zbornice magnatov, finl. Tomičić, da se udeležijo interparlamentarnega shoda, in sicer kot posebna narodna skupina. Razpravo o hrvaškem vprašanju odpravi baje ruski poslanec Miljukov. Na konferenci bo zbranih okoli 800 parlamentarcev.

AEHRENTHAL - IZVOLSKI.

»Zeit« piše, da se hoče s sestankom Aehrenthala in Izvolskega dokazati, da korakata glede na balkanska vprašanja Rusija in Avstrija roko v roki.

STRANKARSKI SHOD NEMŠKE SOC. DEMOKRACIJE V NORIMBERGU.

Elm iz Hamburga je predlagal, naj se če le mogoče, priklopijo sodrujinje k vodstvu in upravi okrajnih društev in strankinega vodstva. Zietzova iz Hamburga pravi, da se morajo ženske ramo ob rami boriti z moškimi. Ženskega vprašanja ni sprejeli so predlog strankinega vodstva, da mora vsaka sodrujinja biti članica organizacije. Dr. Rosenfeld je obžaloval, ker je pisal Heine, da je nepotrebna politiška organizacija oseb, ki še niso stare 18 let.

MINISTER GOLJUF.

Bivši danski minister Alberti je s prigoljufanim denarjem nakupil v Kodanju in Klanpenborgu nad 100 hiš, ki jih bodo prodali. Preiskovalni sodnik je dognal, da je bilo tekom štirih let vložnih pri glavnem državnem pravdnštvu 25 kazenskih ovadb, ne da bi bil Alberti tožen.

RUSIJA.

Uporni profesorji. — Steseli.

Profesorji moskovskega vseučilišča se branijo, da izstopijo iz kadetne stranke. Vlada jih je pozvala, naj zapuste državno službo. — Steseli je nevanro obolel. Zato so ga oddali iz Peter Pavlove trdnjave v bolnišnico.

BOLGARIJA IN TURČIJA.

V Sredcu je povzročilo nevoljo, ker Gešova Turčija ne smatra enakovrednega z drugimi zastopniki. Avstro-ogrsko poslaništvo je nastopilo pri Turčiji, naj se bolgarski zastopnik pri oficijelnih prireditvah ne prezira.

BOJI V TURČIJI. — STAVKA NA ANATOLSKI ŽELEZNICI. — EGIPČANSKO USTAVNO VPRAŠANJE.

Iz Kurdistana dohajajo zasebna poročila, da se vstaja Kurdov vedno širi. Arslanski nomadi so se že pridružili upornikom, opustošili so vas Kemah, pobili več oseb in prepodili male turške posadke. — Od dne do dne zahtevajo v Egiptu odločnejše ustavo. Odstaviti hočejo neprijubljene jim osebe. Pred vsem zahtevajo, naj se odstavi šeh Jehia efendi. — Štrajk na anatolski železnici traja dalje.

Dnevne novice.

+ Shod na Studencu pri Postojni je bil minolo nedeljo, na katerem je poročal poslanec dr. Žitnik o delovanju novega državnega zbora in nalogah deželnega zbora. Pojasnil je mnoga vprašanja, ki se v prvi vrsti tičejo kmečkega stanu. Ker se je razširila govorica, da bode slabo seno, katero se bode delilo z državno podporo, je poslanec pojasnil tudi to akcijo. Nihče še ni videl naročenega sena, pa že kriče, da je slabo. Ta govorica je nastala več-

noma iz zlobnosti. Tisti, ki so ga naročili, zagotavljajo, da je dobro. Ta teden določijo pri vladi, kedaj in kako se bode delilo naročeno seno. Sicer pa je za poslance in vlado vedno najnehvaležnejša naloga izposlovati in primerno razdeliti državno podporo. Končno so ljudje vedno nezadovoljni, ker nihče ne more vsem ustreči, da bi bili zadovoljni. Može so pred shodom in po shodu poslancu izražali razne želje, da bi se izpremenil lovski zakon, zgradili vodovodi, vodnjaki, napajališča in potrebne ceste. Poslanec jim je pojasnil vsa vprašanja in zagotovil, da se hoče vedno in povsod potruditi za koristi prebivalstva. Kar pa se ni zgodilo v dolgih desetletjih, ne more se storiti v enem ali dveh letih. Zbrani volivci so poslancu in njegovim tovarišem izrazili zahvalo in zaupanje za marljivo delovanje, izjavili se proti razporoki, za krščansko in narodno vzgojo mladine in korenito izpremembo lovskega zakona. Shod se je vršil v lepem redu.

+ Pozor, bratska društva, pozor! Izobraževalno društvo na Siapu pri Vipavi slavi v nedeljo, dne 20. t. m., imeniten dan. Razvilo bo svojo novo društveno zastavo. Ob tej priliki priredi veselico z bogatim sporedom. Začetek bo popoldne ob 2. uri. Najpred blagoslovljenje zastave in potem veselica. Vabimo vsa bratska društva od blizu in daleč, pa tudi vse druge, ki ljubijo pošteno zabavo in misel. Pridite torej, poskrbeti hočemo z vsemi močmi, ki so nam na razpolago, da vam ne bo žal, če boste prišli. Torej v nedeljo na svidenje na Slapu!

+ Osebnosti. Profesorji državne gimnazije v Ljubljani gg. Alfons Pavlin, dr. Franc Riedl in dr. Rudolf Rothang pridejo na tukajšnjo gimnazijo z nemškim učnim jezikom. Profesor v Kranju g. J. Grafenauer je prestavljen na I. državni gimnazijo v Ljubljano. — Učiteljski kandidat g. Franc Jurečič je imenovan za provizoričnega učitelja na ljudski šoli v St. Jerneju.

+ Cele članke pisarijo že cel teden liberalni listi o mladeniškem tečaju v Mirnu in ondi sklenjeni resoluciji proti liberalnemu učiteljstvu. Primerjajo boj naše mladeniške organizacije proti liberalnim učiteljem celo z bojem dr. Luegerjevimi proti vseučiliščem. Za to laskavost lepa hvala! Ampak to povemo liberalcem, da bi bilo veliko bolj pametno zanje, če bi manj pisali in menj kazali, kako peklensko jih je strah za svoje postojanke, kajti to priznanje lastne nemoči po uvodnih člankih nas prvič prav nič ne gane, drugič pa je bodri v neizprosni boju proti omejenosti in zagrizenosti liberalnih vzgojevalcev naše mladine.

— Zagrizenost. Zanimiv slučaj se je dogodil v ponedeljek, 14. t. m. popoldne v Logatcu. Pred župnišče se pripelje dvovprežna kočija. Pripeljali so h krstu otroka fabriškega ravnatelja Luigija Tivana. V kočiji so sedeli: boter in botra, babica z otrokom in g. Tivanova roj Puppis, ki je hkrati prišla tudi k upeljevanju. Za kočijo se je pa na kolesu pripeljal — da bi šlo vse v redu — oče otrokov sam, L. Tivan. Otroka prineso k župniku, da bi krst vpisal. Pokažejo mu listek, na katerem je bilo napisano otrokovo ime: Giordano Bruno. Župnik: »Na to ime ne morem otroka ne vpisati, ne krstiti. To je ime strupenega krivoverca, ki ga je cerkev izobčila.« — Mati: »On ne bo dovolil drugače.« — Župnik: »Pojdite ga vprašati in mu sporočite, kar sem dejal.« — Gospa gre prašat stoproga, ki je bil v cerkvi. Ta začne v cerkvi rohneti, da župnikova ne sme obveljati, da otroka ne vzame za svojega, da bo vse pognal od hiše itd. Gospa pride k župniku žalostna in obupana, ker soproga ne dovoli drugega imena. Zdaj je bila zadrega. Potem nasvetuje gospa, naj bo otroku ime Bruno Carlo. Sprejeto. Župnik je krst vpisal in se odpravil v cerkev. Tu je začel Tivan zopet na ves glas zahtevati, da mora biti ime otroku Giordano Bruno ali pa nič. Župnik sleče roket in zapodi moža iz cerkve, češ, da v cerkvi ne sme razgrajati in da nima ničesar opraviti. Na tako ime pa ne krsti otroka. Botra in mati začneta zopet prositi, nakar je župnik izvršil cerkveni obred. Mladi ravnatelj Tivan pa je pred cerkvijo še nadalje upil. — To so suha dejstva. Ne bi poročali tega, če bi ne bili prepričani, da se bo zadeva, zlasti po časopisju, izkrivljala na vse mogoče načine o sitnosti, nestrpnosti in zagrizenosti verski in cerkveni. Toda kdo je tu siten, nestrpen in zagrizen? In pa ta nedoslednost! Otroka hoče imeti krščenega po rimsko-katoliškem obredu, toda z imenom prononsiranega krivoverca. Razume naj, kdor more! Molčali smo doslej, zdaj povemo pa še nekaj. Njegova dekla je bila vpisana v »K. s. izobraževalno društvo« in si je izposojevala knjige iz društvene knjižnice. Prinašala je knjige domov, in morda je tuintam prebrala kako knjigo tudi Tivanova gospa. Kdo more

kaj zato? Toda čujte, kaj piše »Izobraževalnemu društvu« 17. aprila t. l. tolerantni Luigi Tivan: »Prepovedam več poslati knjig iz tega društva moji ženi, ker ima dosti družega dela brez brati tiste neumnosti!« To je takt in olika, to je strpnost in svoboda! Še več! Par dni potem prinese dekla Tivanova nazaj v knjižnico Jurčičevega »Desetega brata«. In glej! Štampilja »Izobraževalno društvo« je bila popravljena v »Zabitovalno društvo«. — Torej naša literatura naj bi bila neumnost in vse naše izobraževalno delo »zabitovalnost«! — O vsem se bomo že pogovorili, ko pride čas za to.

— **Sešitki znamk.** Poštna uprava je izdala sešitke znamk. V vsakem sešitku je 6 znamk po 10 h in 18 znamk po 5 h. Sešitek z znamkami vred stane 1 K 52 h, in sicer znamke 1 K 50 h in 2 h za sešitek. Oblika je lična in pripravnost ter se boče gotovo te udobnosti posluževalo p. n. občinstvo, kakor po drugih državah.

— **Vpeljava zimskega voznega 1908-1909 na državnih železnicah.** Zimski vozni red c. kr. avstr. državnih železnic, veljavna od 1. oktobra 1908, se uveljavi na vseh progah c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu ob 12. uri ponoči od 30. septembra na 1. oktobra t. l. Napram poletnemu voznemu redu so le sledeče nebitvene spremembe: **Proga Jesenice-Trst c. kr. drž. žel.:** Vlak št. 25 preneha voziti na progi Jesenice-Bled. **Proga Trbiž-Ljubljana j. ž.:** Osební vlak št. 1722 se opusti in osební vlak št. 1715 bo na progi Jesenice-Ljubljana j. ž. za 15 minut kasneje vozil. **Lokalna železnica Kranj-Tržič:** Mešanec št. 2556 bo radi zveze na vlak št. 1715 proge Trbiž-Ljubljana j. ž. 15 minut pozneje vozil. **Lokalna železnica Ljubljana drž. žel. Kamnik:** Nedeljska vlaka št. 2158 in 2159 prenehata voziti z 31. oktobrom t. l. **Lokalna železnica Tržič-Cervinjan:** Vlak št. 703 bo vozil radi zveze na južnoželezniška vlaka št. 26/1009 za 30 minut kasneje. **Lokalna železnica Gorica-Ajdovščina.** Nedeljska vlaka številka 858/859 prenehata voziti v zimski perijodi. — Na vseh tu nenaštetih progah ostane poletni vozni red nespremenjen v veljavi.

— **Trgatev v Istri** se prične po 20. t. m. Glede količine in kakovosti pričakujemo izredno dobro letino. Grozdje bo nekoliko cenejše nego je bilo lani. Dobiti je še tudi mnogo lanskega rdečega ozir. črnega vina. Trgovci se naj orajoča za črnap grozdja, mošta in vina neposredno do vinogradnikov. Kdor želi pojasniti glede cen, naj piše »Gospodarskemu društvu« v Pazinu, ki mu drage volje, brezplačno odgovori.

— **Umrli je v Krašici pri Bujah** v starosti 35 let tamošnji kaplan gosp. Josip Miletič, rodom iz Lindara.

— **Truplo na jeseniškem kolodvoru ponesrečenega** Alojzija Terčeka, višjega davkarja iz Brčke v Bosni, so pripeljali v Ljubljano, kjer se je vršil danes popoldne pogreb. Soproga ponesrečenega je Ljubljancanka, rojena Dovč.

— **Slovenec okraden v Zagrebu.** Janez Kolšek iz Šmartna na Paki je v noči od 10. do 11. t. m. zaspal na klopi pred samoborskim kolodvorom. To priložnost je porabil neznan uzmovič, mu prerezal telovnik ter odnesel 16 kron.

— **Gosenice.** S Krasa se nam poroča, da je tam strašno veliko gosenic na repi in na jesenski vrtnini. Črvi, gosenice na drevju, kobilice, — zdaj še gosenice na repi! Teh je toliko, da ni znamenja repe: vse je golo in snedeno.

— **»Hrvatski Dom«** so prošlo nedeljo otvorili v Spljetu. V lepem poslopju so nastanjena vsa hrvaška društva.

— **Tržaško porotno sodiše** je dne 15. t. m. obsodilo 39 let starega Karla Miliča iz Sežane v 18 mesecev težke ječe, ker je vzel avgusta meseca 1906 napitemu Valentinu Coticu, čevljarju v Trstu, iz žepa znesek 1140 kron, češ, da mu jih shrani. Drugi dan pa ni hotel ničesar vedeti o denarju. Cotic je naznanil stvar policiji, ki je preiskala Miličevo stanovanje, a ni našla ničesar. Dve leti pozneje se je Milič sprl s svojo ženo, ki ga je zapustila. Nek večer potrkna na Coticova vrata ter mu prizna, da mu je vzel denar, toda žena da je bila tiha, ki mu ga ni pustila vrniti. Zaprli so zakonska Milič. Obravnava je dokazala, da je žena nedolžna. Miliča se obsodili zaradi povelje in obrekovanja.

— **Telefonsko postajo** so otvorili dne 10. t. m. v Poreču v Istri.

— **Nepoznan samomorilec.** Samomorilec našli so 14. t. m. zvečer na Križni gori blizu vojaškega strelišča v Celovcu. Samomorilec je ležal na obrazu, ter se je sodilo, da je mladenič kakih 20 let star. Spoznati ga ni bilo mogoče, ker se je v obraz ustrelil in je bil radi tega začrnel in zaduhnen. Tudi drugi dan se še ni nobena oseba javila, da bi kdo domačih manjkal.

Znanost in umetnost.

* **Koledarček »Slov. katol. narodnega dijaštva«** za leto 1908/09. Uredil phil. Franče Stele. V Ljubljani 1908. Založila »Slovenska dijaška zveza«. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«. — Jako lična knjižica, ki je že dolgo živa potreba. Prinaša dijaške informacije in izvrsten članek »Razvoj slovenskega dijaštva od 1848 dalje.« Zada je uvezana biležnica. Koledar je moderno opremljen in za 90 vin. se ga res izplača kupiti.

Ljubljanske novice.

lj Škoda na Barju je zadnja povodenj napravila 84.000 K.

lj Vrat si je prerezal na Jesenicah umirovljeni orožniški postajevodja g. Ivan Pavšek in se smrtnonevarno ranil. Prepejljal so ga v ljubljansko deželno bolnišnico. Povšek je imel gostilno ob Bohinjskem jezeru. — Kakor se nam danes popoldne poroča, bo Pavšek okreval.

lj Sestanek vseh tukajšnjih srednješolskih supletov se vrši danes zvečer ob pol 9. uri. Gre se za vitalna vprašanja.

lj Društvo tiskarjev na Kranjskem obhaja v nedeljo, dne 20. septembra t. l. svojo štiridesetletnico. Spored slavnosti. Zjutraj: Sprejemanje gostov in zunanjih članov na južnem kolodvoru. — Ob 8. uri dopoldne: Sestanek v restavraciji »Narodnega doma«. — Ob 10. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje v mali dvorani »Narodnega doma«. — Ob 1. uri opoldne: Banket v areni »Narodnega doma«. — Popoldne od pol 3. do 8. ure zvečer: Koncert (ob lepem vremenu na restavracijskem vrtu »Narodnega doma«, ob slabem vremenu v areni). — Pri slavnosti sodeluje oddelek pevskega društva »Slavec«. — Vstop k popoldanskemu koncertu je prost.

lj Slovensko gledališče. Gledališka sezona se začne 2. oktobra, in sicer z dramsko predstavo. 2. oktobra se bode pela nova Puccinijeva opera »Madama Butterfly«, prva operetna predstava bode nova O. Straussova opereta »Valčkov čar«.

lj Promenadni koncert vojaške godbe se vrši danes ob 5. popoldne v »Zvezdi«.

lj »Ancora una Volta«. V petek zvečer je mahal v neki družbi neki »Sokol« po Sv. Petra cesti in ko je srečal g. Volto samega, ga je naštenkal. Slučajno je bila kmalu za g. Volto večja družba somišljenikov, katera je čula, ko je Volta zaklical: »Kaj mi hočete?« Družba je pristopila k »Sokolu« in njegovi družbi, »Sokolu« pa je takoj zlezlo srce v hlače in pričel se je opravičevati, da je tujec, da je Lah, da je govoril laški in da je tako slučajno pala besedica »volta«. Prijatelji g. Volte so mu verjeli, ni pa mu seve verjela družba, v kateri se je »Sokol« nahajal. Ta družba, neki gospod in gospa, je »Sokolu« pozneje krepke povedala, da jo je »Sokol« moral zapustiti. »Sokol« je ves besen nad takim uspehom pozneje v družbi nekega vrstnika čakal nekega tovariša g. Volte ob vogalu sv. Petra ceste, da se maščuje, a ko je v ljubljanski slovenščini pričel kričati o »farških podrepnikih«, je nakrat moral bežati, kolikor so ga noge nesle. Nekaterih ljudi v Ljubljani pač ni mogoče drugače naučiti dostojnosti. To blamažo liberalnega zabavljača je dobro videl g. Widmayer ml., ki je bil tako takten, da je, dasi somišljenik nasprotne stranke, mirno gledal ta prizor. S tako surovimi štenkarijami, s katerimi se ponajajo nekateri »Narodovi« mladiči, se pač ne more strinjati noben dostojen človek, značilno za »Narod«, ki pravi, da je glasilo »slovenske inteligence« pa je, da take ljudi v svojih predalih poizkuša celo zagovarjati.

lj Aretovani sta bili včeraj 38-letna Marija Virantova, rodom iz Želimej, in 27letna Marija Jekovčeva, rodom iz Adergasa pri Kranju. Obe sta razuzdani lahkoživki in si ponoči iščeta nečastnega zaslužka. Ker imata obe za mesto prepovedan povratek, so ju oddali sodišču.

lj Tatvini. Danes ponoči je bilo v Rožni dolini Neži Orehkovi ukradenega več modrega perila. — G. Tereziji Ruprechtovi je v petek dosedaj še neznan tat ukradel v Prečnih ulicah št. 6 iz odklenjenega stanovanja usnjat etui, v katerem je imela 6 nožev in 6 vihc iz novega srebra, v skupni vrednosti do 30 kron.

lj Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri od 4. do pol 7. ure zvečer pod vodstvom gosp. koncertnega mojstra J. Marcuzzija v »Švicariji«. Vstop prost.

lj Najden denar. Dne 14. t. m. je našel Andrej Vodišek, užit. paznik, večjo vsoto denarja in eno železniško retur-karto, katero vsebino je oddal pri mestnem magistratu.

lj Od ljubljanske sodnije zasledovan, v Celovcu aretiran. Aretiran je bil dne 12. t. m. v neki gostilni v Št. Petru pri Celovcu Matija Furlan, katerega je ljub-

ljanska deželna sodnija zasledovala radi tatvine, pa bi ga orožništvo še ne dobilo, ko bi ga ne bil gostilničar radi sumljivih okolnosti ovadil. Furlan je namreč prihajal v to gostilno redno vsaki dan, kjer je tudi vsaki dan pri mizi zaspal in se potem okrepan zopet odstranil. To se je godilo že osmi teden, kar je gostilničarja napotilo k ovadbi. Pri aretaciji so dobili pri njem nekaj čez 60 kron denarja, dva srebrna prstana in pa eno srebrno žensko uro. Kakor je bilo iz delavskih bukvic razvidno, Furlan je nad osem tednov ni nikjer delal. Sumi se, da je navedene stvari in gotovo še kaj več nakradel.

Razne stvari.

130.000 lir za štrajk izginilo. Reformistiški list »Idea« očita rdečim sindikalistom v Parmi, da je pod njihovimi rokami brez sledu izginilo 130.000 lir, nabranih za podporo delavcem med štrajki.

Samoumor med levi. Na Francoskem v mestecu La Val se je 19-letni mladenič Grollier zagledal v hčerko posestnika neke menežarije. Deklica ga ni marala, to je pa mladeniča tako užalostilo, da je v menežarije odprl kletko levov in se vrgel med leve. Levi so mladeniča takoj raztrgali.

»Kopniški stotnik« Voigt se je sedaj odpeljal v Pariz, kjer namerava nastopiti v gledališču Folies Bergères. Voigt upa, da ga Parižani ne bodo zapodili tako, kot so ga Dunajčani in Budimpeščanci.

4.368.000 mork so doslej Nemci nabrali za Zeppelina.

Dame z lasmi roparjev. Iz Šangaja poročajo: Angleški parnik Wrong Castle je odplul iz Manile v New York, imajoč na krovu zaboje s človeškimi lasmi, ki so bili odstriženi pri zadnjih nemirih na Filipinih z glav obglavljenih roparjev in revolucionarjev. Vrednost teh las je 10.000 mark. Na parniku je toliko las, da bo na tisoče ameriških dam z lasmi zločincev izpolnilo svoje lase.

Telefonska in brzojavna poročila.

AEHRENTHAL - IZVOLSKIJ.

Ogrsko Gradišče, 15. septembra. Tu sta konferirala avstrijski minister za zunanje zadeve Aehrenthal in ruski vnanji minister Izvolskij več ur. Pogovorov se je udeležil deloma tudi avstrijski poslanik v Rimu grof Lützow.

VELIKA ROPARSKA BANDA.

Budimpešta, 16. septembra. V Poljanah na Hrvaškem je včeraj 20 ciganov-roparjev napadlo prodajavce konj. Dva orožnika sta roparje zasledovala. Prišlo je do boja, v katerem je bil en ropar ustreljen, več pa lahko ranjenih. Orožniki so 11 ciganov aretirali in eskortirali v Zagreb.

CESAR NA VOJAŠKIH VAJAH NA OGRSKEM.

Vesprim, 16. septembra. Danes ob 9. uri je cesar odšel v maneversko okrožje.

NAPAD NA VLAK.

Budimpešta, 16. septembra. Na vlak, ki pelje iz Szegedina v Arad in v katerem se je vozil predsednik poslanske zbornice Justh, so neznanci metali kamenje. Razdrobili so šipo Justhovega kupeja, on sam pa ni bil ranjen.

NESOGLASJE MED AVSTRIJO IN RUSIJO.

Praga, 16. septembra. Avstro-ogrski poslanik v Peterburgu je izjavil, da so vsled sandžaške železnice nastala nastala nasprotstva med Rusijo in Avstrijo, a se je izkazalo to le kot nesporazumljenje.

IMENOVANJE.

Dunaj, 16. septembra. Cesar je imenoval II. podpredsednika upravnega sodišča Bacquehema za I. predsednika tega sodišča.

KOLERE NI V AVSTRIJI.

Lvov, 16. septembra. Preiskava na koleri podobni bolezni obolelega ruskega emigranta Bodnarja je dognala, da ni obolen na koleri.

MILOVANOVIC.

Dunaj, 16. septembra. Srbski minister za zunanje zadeve, Milovanović, ki je dalj časa bil tukaj, se je danes vrnil v Belgrad.

RAVNATELJ ZAGREBSKEGA GLASBENEGA ZAVODA.

Zagreb, 16. septembra. Namesto vpo-kojenega skladatelja Zajca je imenovan za ravnatelja glasbenega zavoda v Zagrebu prof. Franjo Dugan.

REFORME V TURČIJI.

Carigrad, 16. septembra. Turška vlada je prosila angleško, naj ji da v svrhu reforme carinstva na razpolago generalnega nadzornika financ v egiptovskem ministstvu.

INTERPELACIJA ZARADI PREPOVEDI PROCESIJE Z NAJSVETEJŠIM V LONDONU.

(Glej današnji članek.)

London, 16. septembra. Razun večine liberalnih, napadajo vlado vsi konservativni listi, ker je Asquith prepovedal v zadnjem hipu ob priliki evharistiškega kongresa procesijo z Najsvetejšim, dočim je izpočetka bil čisto na strani katoličanov. Konservativci vporabljajo to priliko, da Irce v Newcastlu, kjer se zdaj vrše nadomestne volitve, spravijo proti liberalnemu vladnemu kandidatu na svojo stran. Mnogo posilancev bo Asquitha v zbornici interpeliralo.

MED SOCIALNIMI DEMOKRATI.

Berolin, 16. septembra. Znani revizionist Bernstein hoče izstopiti iz socialističke stranke in se nastaniti v Londonu, ker njegove ideje ne gredo v glavo trdim marksistovskim bučam.

PARSEVALOV ZRAKOPLOV PONE-SREČIL.

Berolin, 16. septembra. Balon »Parseval« se je pod vodstvom stotnika Kehlerja dvignil včeraj v zrak, kjer je vozil deset ur. Kmalu potem je šel v zrak vojaški zrakoplov in se je okoli 11. ure prikazal nad »Lipami«, kjer je manevriral. Po dveurni vožnji se je spustil na zemljo na Tegelskem strelišču.

Berolin, 16. septembra. Parsevalov zrakoplov se je pri današnji vožnji seditel in je padel. — Zrakoplov leži sedaj na neki vili na Trabnerjevi cesti.

* **Dr. Tominškovo Grško slovnico** (cena 3 K) in istega pisatelja **Grško vadnico** (cena 3 K 50 vin.), dalje **dr. Svetine, Verouk** (za V. gimnazijski razred, cena 2 kroni 80 vin.), je nadobilo visoko c. kr. ministristvo za bogočastie in pouk. Vse tri knjige je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

2296

Zahvala.

1—1

Podpisana vdova s tem ob tužnih trenutkih smrti in pogreba svojega iskreno ljubljenega nepozabnega in bridko pogrešanega moža gospoda

2296

Franceta Černe

posestnika v Kozarjah št. 7.

izreka svojo najiskrenejšo zahvalo predvsem v. č. g. kaplanu Valentinu Kajdiž, ki je pokojniku še o pravem času podelil vse sv. zakramente za umirajoče, dalje vsem sosedom in drugim občanom dobrovske fare, kateri so med kratko a hudo boleznijo hodili nas obiskavati in tolažiti ter nam s tem skazovali svoje sočutje; polnonaslovljenim gospodom: domačemu župniku Josipu Plantarič, kaplanu Valentinu Kajdiž ter patru superioru Avgušt. Čampa iz Viča za slovesni spoved iz hiše žalosti na kraj počitka k župni cerkvi na Dobravi, g. župniku Jos Juvanec iz Borovnice za asistenco pri mrtvaških obredih v župni cerkvi in na pokopališču, g. domačemu organistu Jermanu za gniljivo petje ob tem; skupnemu občinskemu odboru dobrovskega, lovskemu društvu (40 udeležencev) in g. Lavričevi rodbini iz Viča za podarjene krasne vence s primernimi napisi; ogromni množici sosedov, dobrovskih občanov ter drugih znancev in prijateljev, kateri so spremili nepozabnega pokojnika na zadnjem potu. Konečno se zahvalim tudi Iskreno g. Malavašiču, ki je vse preskrbel, da se je pogreb nepozabnega pokojnika tako veličastno izvršil.

Vsi ti dokazi ljubezni in sočutja so meni in moji ostali družini najboljše uteha, da bodem lažje prenašala britko in nenaдомestno izgubo mojega iskreno ljubljenega moža Franceta. Bog nebeški povrni vsem njihova blaga dejanja odkritosrčnega sočutja s svojo milostjo in blagoslovom!

Kozarje pri Dobrovi, 15. 9. 1908.

Marija Černe

vdova, posestnica z otročiči.

2293

Zahvala.

1—1

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so moji nepozabni in ljubljani soprogi

Mariji Božič

izkazali poslednjo čast ter jo spremili k večnemu počitku, se ginjono zahvaljujem. Tudi srčna hvala za mnoge sožalne izjave.

Žiri, dne 15. septembra 1908.

Leop. Božič,

nadužitelj v p.

Boj za obstanek. Odveč je navajati, kako važno vlogo ima zdravje v boju za obstanek. Da se vzgoje sposobni možje in matere v boju za obstanek, je neobhodno potrebno, da vzgajamo svoje otroke na način, ki jih napravlja zmiraj močnejše. Najnevarnejši sovražnik pravičnega razvoja otrok je malokrvnost, bledica in slaba prebava, ki ovirajo razvoj organizma. Stariši, ki svojih vsled navedenih bolezni trpečih otrok ne zdravijo temeljito, se pregreše zoper svojega otroka in zoper družbo. Zaradi tega mora biti v vsakem gospodinjstvu »Ferromanganin« pri rokah, ki je neprekosljivega učinka pri tvoritvi krvi. Otrok, ki vživa »Ferromanganin«, bo močan in za vse boje življenja oborožen mož ali mati. Profesor dr. L. F. piše med drugim: »Pri hudih boleznih, porodih, raznih vrstah nervoznosti, splošni oslabelosti, izgubi krvi, operacijah, okrevanju itd. rabim z najboljšim uspehom »Ferromanganin«. Tudi tuberkulozni bolniki ga vživajo. Cena steklenice 3 K 50 h. — Pri nakupu naj se pazi na ime »Ferromanganin« ter varstveno znamko »dekličino glavo« in naj se vsi drugi enaki proizvodi zavrnejo. Dobj se v vseh lekarnah, gotovo v sledečih ljubljanskih lekarnah: »Pri Mariji Pomagaj« na Resljevi cesti 1, »Pri angleju« na Dunajski cesti in »Pri zlatem jelenu« na Marijinem trgu; v večji množini »Schwanen-Apotheke«, Dunaj, I., Schotting 14.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Specialiteta za kadilce.
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska ☐ ☐
ustna ☐
voda

EUODIN
(Zakonito zavarovan.)
Specialiteta za kadilce. ☐
10 do 15 kapljic v kozarec vode. ☐
Cena 2 kronl.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 31

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem svojo 2284 2 1

posredovalnico za službo preselila
iz Šelenburgovih ulic
v Židovske ulice šte. 3.

Priporoča se za mnogobrojen poset z zagotovilom skrbne in točne postrežbe.
Velespoštovanjem
A. Stadler.

1-1 Zahvala. 2294

Za premnoge izraze tolažilnega sočutja ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljenega očeta, oziroma starega očeta, brata in tasta, blagorodnega gospoda

dr. Gustav Ipavic=a
cesarskega svetnika

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, vsem darovalcem vencev in vsem drugim, ki so v tako mnogobrojnem številu spremlili dragega pokojnika k večnemu počitku.

Št. Jurij ob juž. žel. 16. sept. 1908
Zalajoci ostali.

Lilije se ravno sade

1 kos K 0.60—K 1.— hijacinte 10 kosov K 1.60—K 4.—, tulipani 10 kosov K 0.50—K 0.70, narcisi 10 kosov K 0.35—K 0.70, šmarnice 10 kosov K 0.40—K 0.60, jagodne sadike 10 kosov K 0.50—K 0.60, 100 kosov K 4.— eksotične konifere 10 vrst 5—15 K, Sadna drevesca zdrava in poceni. 100.000 kg namiznih zimskih jabolok. Vzorce po 10 kg za 2, 3, 4, 5, 6 K razpošilja **oskrbnitvo vrtov grofe Kinskyga** v Hlumcu, V. Barvinek, višji vrtnar. 2290 2—1

Dva čevljarska pomočnika

ki sta dobro izurjena, sprejme takoj Maks Henigman, čevljarski mojster v Toplicah pri 2297 Novem mestu, Dolenjsko. 4—1

Prodajalka

za mešano blago in moško obleko, ki je dovršila trgovski tečaj in je tudi večja v govoru laškega jezika, se sprejme. 2292 3—1
Naslov pri upravnistvu »Slovenca«.

! MLIN !

v najem in nekoliko sveta zraven. Naslov pove upravnistvo »Slovenca«.

Pridnega krojaškega pomočnika in učenca

sprejme takoj **Ivan Vogrin**, krojaški mojster v Ponovi vasi št. 46, pošta Grosuplje, Dolenjsko. 2291 1—1

Française donne cours et leçons de grammaire et de conversation. 3—1
Sv. Petra cesta, št. 20, I. nadstropje.

Meteorološko poročilo.
Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
15	9. zveč.	741.6	13.1	sl. jvzh.	jasno	
16	7. jut.	39.6	8.8	sl. svzh.	del. jas.	0.0
	2. pop	40.4	15.7	sr. jzahn.	obl.	

Srednja včerašnja temp. 13.1°, norm. 14.9°

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da sem s 16. septembrom t. l. vzel v najem dobro znani

hotel Tershehek v Celju

in ga bodem pod imenom »hotel pri volu« vodil v zadovoljnost častitih obiskovalcev. — Lastna fihakarija v hiši. 2275 1—1

Z odličnim spoštovanjem
Jakob Trontelj.

Za jesensko sezono priporoča
velika konfekcija

A. KUNC, Ljubljana

bogato izber krasno izdelanih **oblek, površnikov** in raznih **oblačil** za **gospode in dečke**.

Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.
Velika zaloga tu- in inozemskega blaga za naročila po meri.

Strokovnjaška postrežba, cene stalne in izredno nizke!
595 56

Največja svetlolikalnica in pralnica na Kranjskem
Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in zračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.
:: Cene so znižane in nižje kot drugod. ::

Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne v štirih dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem
2239 3
A. ŠARC
Morebitne reklamacije naj se naznanijo naravnost meni

Jesen in zima 1908.

Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Moška konfekcija:	Deška konfekcija:	Damska konfekcija:	Dekliška konfekcija:
Čez 2500 oblek od K 8.— naprej	Čez 1800 oblek K 3.90 naprej	Jesen. in zimske obleke . . . od K 10.— nap,	Velika izbira oblek, paletotov, dežnih plaščkov in zimskih sukenj.
1500 površnikov in zimskih sukenj . . . 12.—	500 plaščkov s kapuco . . . 3.90	Jesenske in zimske jopice . . . 4.—	
2000 plašč ev . . . 7.—	250 površnikov in zimskih sukenj . . . 8.—	Jesenska in zimska krila . . . 3.90	
300 kožušnih sacco s krznastim ovratn. . . 16.—		Jesenski in zimski ranglani . . . 6.—	
2000 suknenih hlač . . . 3.90		Jesens. in zimski paletoti . . . 8.—	
		Dežni plaščki s kapuco . . . 7.—	
		Suknene in delainove bluze . . . 3.90	

V zalogi je čez 1000 velour-klobukov po K 5.80 in čez 5000 klobukov in kap od 1 K naprej.

Podružnica v Spljetu. Delniška glavnica 1 1 K 2,000.000. 11	Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po 4 1/2 % Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.	Podružnica v Celovcu. Rezervni fond 1 K 300.000. 11
--	---	--

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Deželni zbori.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Po enoletnem presledku zboruje zopet štajerski deželni zbor. Prvo sejo je imel dne 15. t. m. Sejo vodi deželni glavar grof Attems, vlado zastopa namestniški podpredsednik dr. Netoliczka. Seja je napovedana ob 10. uri dopoldne, prične se pa ob četrta na 12. uro. Deželni glavar prečita cesarski patent, ki določa deželno zbornsko zasedanje. Novoizvoljeni deželni poslanec Al. Terglav napravi obljubo. Občinskemu odseku se izroči prošnja deželnega sodišča za izročitev poslanca Rokitanskega. Poslanec Fürst poroča za fin. odsek o peticijah učiteljev. Potrde se predlogi deželnega odbora. Predlog posl. Burgerja in tovarišev o obrežnih delih ob Muri v ljubenskem okraju se nakaže deželnemu odboru. Odobri se poročilo Orni-govo o predlogu Stigerja in Orniga, po katerem se naroča, kako urediti vode v slovenjebistriškem in ptujskem okraju. Po daljši razpravi se naroči dež. odboru, naj se sporazume z vlado glede na ureditev Murine struge. Odobri se poročilo poslanca Stockerja o predlogu posl. Wagnerja, naj se zniža cena kuhinjski soli. Na znanje se vzame dr. Plojevo poročilo o ubožni preskrbi. Poslanci Ornig kakor tudi Ploj, Jurtela, očevar in drugi vložijo predlog glede regulacije Drave. Posl. Lutter, Robič in tovariši zahtevajo podporo za po suši prizadeto kmečko prebivalstvo. Poslanec Roškar in tovariši vložijo nujni predlog glede na ime v mariborskem in slovenjebistriškem okraju. Poslanec Hagenhofer in tov. zahtevajo, naj dež. odbor naprosi vlado, naj dovoli dež. odboru vsaj toliko časa, da reši svojo upravo vsaj provizorično. Dr. Hrašovec in tov. se pritožujejo, ker dež. odbor ni dovolil podpore »Slovenskemu planinskemu društvu«. Poslanci Resel, dr. Schacherl in tov. predlagajo: 1. Deželni zbor zboruj vsako leto vsaj 10 tednov. 2. Zasedanje naj se vrši vsaj polovico jeseni, da pred novim letom odobri proračun. 3. Naloge in pravice deželnega odbora naj se natančno določijo. Nadalje predlagajo, naj deželni odbor ugovarja pri vladi proti nameravanemu povišanju vožnih cen na južni železnici. Zed-lacher vložijo peticijo »Društva štajerskih policistov«, ki prosijo podporo za nameravani »Polijski dom«. Poslanec dr. Hoffmann Wellenlof, Einspinner in tovariši predlagajo, naj se pozove vlada, da ne potrdi nameravanega povišanja tarifov žrde železnice. Poslanec Brandl in tovariši interpelirajo namestnika glede na trgovinske pogodbe z balkanskimi državami in opozarjajo na škodo, ki jo ima kmetijstvo po uvozu balkanske živine. Dr. Jan-kovič in tovariši interpelirajo glede na tolmačenje slovenščine v feldhojski deželni blaznici. Poslanec Sedlacek zahteva javno deško meščansko šolo v Ljubnem.

Seja se je zaključila ob 1. uri 10 min., prihodnja seja dne 16. septembra ob 10. uri dopoldne.

KOROŠKI DEŽELNI ZBOR.

Koroški deželni zbor je imel 15. t. m. svojo 24. sejo. Vodi jo deželni glavar grof Goess. Vlado zastopa deželni predsednik baron Hein in okrajni glavar Rainer. Od-sekor: nakažejo 53 peticij. Odsekom se iz-roči v posvetovanje več predlogov. Ob-činama Vorderberg in Pliberk se dovoli, da pobirata občinsko doklado 5 ozir. 10 K na hektoliter žganih opojnih pijač. Prihod-nja seja v sredo, dne 16. sept. ob 10. uri dopoldne.

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 15. sept.

Predsedstvena naznanila.

Sejo vodi župan Ivan Hribar, ki naznani, da je volil v Gradcu umrli dr. Karol Dittl ljubljanski mestni občini 35.000 K. Župan naznani, da je poslal k pogrebu Vončina. Nadalje naznani, da se mu je zahvalilo predsedstvo shoda slovanskih čas-nikarjev, dne 9. t. m., za gostoljubnost ljubljanskega prebivalstva in občinskega sveta. Župan naznani, da praznuje mesto Črnovice dne 20. t. m. 500-letnico svojega obstoja. Izposluje si dovoljenje, da ob tej priliki čestita črnoviškemu občinskemu svetu. »Zveza slovenskih zadrug« se je zahvalila za podporo 300 K za pletarski poučni tečaj. Župan prečita prošnjo »Slo-venskega katol. delavskega društva« (glej včerajšnji »Slovenec«) z ozirom na odklo-nitev sprejema okoličanskih otrok v mest-ne šole. Župan pravi, da na mestne nem-ške šole ni bil sprejet noben okoličansk učenec. Okoličanski otroci se ne sprejema-jo v mestne šole, ker hoče prisiliti mestna občina okolico, da zgradi dovolj šol. Dim-nik vpraša, kaj naj stori s tistimi otroci, ki

so se sprejeli v šolo na Ledino, kakih 15. ki so se sprejeli, ker so grozili starši, da jih dajo v nemške šole. Župan: »Odkloniti, ker ni bojazni, da bi bili sprejeti v mestne nemške šole.

Nemške demonstracije v Ptuj.

Dr. Oražen utemelji sledečo resolucijo, ki soglasno obvelja: Občinski svet stolnega mesta Ljubljane protestira ogor-čeno proti surovim napadom na mirne Slo-vence o priliki skupščine »Družbe sv. Ci-rila in Metoda« v Ptuj in pozivlja gospo-da župana, da izporoči to ogorčenje mini-stru za notranje zadeve in da vložijo protest proti temu, da c. kr. državne oblasti v Ptuj niso storile nikakega koraka v ob-rambo Slovencev.

Sprejem v domovinsko zvezo.

Poroča svetnik dr. Zarnik. V občinsko zvezo se sprejme 137 prosilcev, med njimi dr. Ivan Tavčar, 26 prošelj se odkloni, zagotovi se sprejem v občinsko zvezo Vi-lijemu Steinherzu in Karolu Fischerju z Ogrskega, odkloni pa prošnja Marije Moser.

Pogodba s šišensko vodovodno zadrugo.

Notar Plantan poroča o načrtu po-godbe, ki naj bi se sklenila s šišensko vo-dovodno zadrugo glede na oddajo vode. Pogodba naj bi določala, da se zagotovi davčna prostost. Omrežje napravi mestna vodovodna uprava, ki ima edina pravico, da navrta glavno cev. Vodovod preide v 30 letih v last mestne občine. Vodovodna pristojbina se iztirja sodnim putem. Za vodovodne stroške mora jamčiti vodo-vodna zadruga. Pogodba naj se napravi v obliki notarskega akta, stroške plačaj vo-dovodna zadruga sama.

Polaganje telefonskih kabljev po mestnem ozemlju.

C. kr. poštna in brzojavna uprava ho-če znati, pod kakimi pogoji bi smela po-lagati podzemne kabje. Sklene se: Pošt-na in brzojavna uprava se mora ozirati na došedanje mestne podzemeljske naprave in ne sme poškodovati ostalih naprav, za kar naj jamči. Jarke mora spraviti v prejš-nje stanje. Uporabljati sme le domače stavbenike. Vsako podzemsko delo naj se naznani 24 ur prej magistratu.

Odškodnina Josipu Štoru.

Raznašalca »Slovenskega Naroda«, Josipa Štora, je ugriznil pes v klavnici, ko je nesel »Narod«. Štor zahteva 224 K od-škodnine. Dovolj se mu 120 K.

Znižanje službene dobe pri policijski straži.

Dne 2. dec. t. l. stopi v veljavo sklep, da se zniža službena doba od 40 na 30 let. Nadalje se sklene, da postane definitiven vsak začasni policijski stražnik, ki služi tri leta in je napravil izpit.

Pogodba s Kendo. — »Flottenverein.« — »Mladiki.« — Šolske zadeve.

Ivan Kenda, restavrater v Švicariji se odveže, da popolni pogodbo z mestno občino z notarskim spisom. — Ugodi se prošnji ravnateljstva mestnega dekliškega liceja za pokritje stroškov za šolsko letno poročilo. Župan je finančnemu odseku pri-poročal, naj se prošnja odkloni. — Sklene se, da občina ne pristopi društvu »Österr. Flottenverein«, daš je priporočal župan pristop finančnemu odseku. — »Mladiki« se dovoli letna podpora 1000 K. — Odobre se računi o porabi dotacij za šolsko leto 1907/08 devetih ljubljanskih šol, dotacija okrajni učiteljski knjižnici se zviša na 300 kron. Izpremeni se sklep občinskega sveta z dne 25. februarja letos glede na pouče-vanje perutninarstva na barjanski šoli tak-o, da se poučuje le praktično, ne da bi se predpisovala ura. Barjanskemu učitelju se odkupi za lastno ceno kurnik, ki ga je na-pravi na šolskem dvorišču.

Župan zaključijo sejo in naznani, da se rešijo ostale točke dnevnega reda jutri.

Novice iz Mirne.

Zakaj? V nedeljo, dne 13. t. m., je bilo nenadoma odpoklicano vse osobje od za-silnega gramoznega vlaka, ki je dosedaj vozil na progi Trebnje-St. Janž. Vzrok ni znan. Kedaj bo vendar dovršena ta krat-ka progica, ki se dela že poldrugo leto? Danes stoji ves dan stroj in vagoni na tu-kajšnjem kolodvoru. Dotični komisar je vzel »srce« iz stroja s seboj.

Gasilske stvari. Ravno to nedeljo po-poldne je dobilo tukajšnje gasilno društvo novo brizgalno. Vsi gasilci so jo šli iskat v Trebnje in jo pripeljali na Mirno z veliko slovesnostjo, vso v vencih in zastavah. Precej po prihodu pa jo je Bog blagoslovil z nenadno ploho dežja. Med dežjem se je prikazala čez vse nebo prav lepa mavrica. Naj bo to znamenje miru in lepega sporaz-umljenja v gasilnem društvu!

Na tukajšnjem kolodvoru še sedaj ni napisa. Skoro gotovo je podjetništvo do-bilo od katerekoli strani ukaz, da naj po-stavi slovensko ime pred nemško. To pa jim smrdi. Slovincem pa nemški napisi mrze, zato bomo odločno zahtevali, naj se da slovenskemu jeziku prednost. To je naš župan zahteval in postavil v zapisnik že pri komisijskem obhodu dne 27. maja leta 1907.

Poglavje o razkolu.

(Dopis.)

Istra, 31. avgusta.

V tržaški babici, vulgo »Edinosti«, od 30. avg. se je javil neki »na čisto na-rodnem (bolj nerodnem) stališču« stoječi Solzislav, da brani ferijalno društvo istr-skih akademikov, »Istro«. S tem svojim dopisom je dokazal, da ne vidi, da ne sliši in da ne misli. 1. Ni res, da je bilo katoli-ških dijakov in akademikov pet, nego nas je bilo šest: dva teologa, dva jurista, en filozof in en abiturijent. Odprite oči! 2. Ni res, da smo zagrozili z bojkotom »Dija-škega pripomočnega društva v Pazinu«, in tudi to ni res, da smo že ustanovili svo-je društvo na Trsatu. Odprite ušesa! 3. Pri tretjem stavku se pa moramo malo ustaviti, ne da pobijamo dopisnika najne-umnejšega lista na slovanskem jugu, »Edi-nosti«, ker gotovo niti sam ne zna, kaj je skupaj spravil, ampak za to, da pribijemo fakta, katera naj dopisnik pobije, ako mo-re. Predlog, da se cela stvar odloži na konec seje, je bil motiviran samo s tem, da še nismo pripravljeni, da moramo stvar premisliti. Večina je pa sklenila, da je ona na stvar pripravljena tudi brez gospoda Lazariča, in se je razpravljalo takoj. Pri debati so liberalni gostje silno čuvali svoja grla: od glavnih kričačev nismo čuli nobenega! G. Lazarič je tudi v debati pokazal, da ni bil — goto-vo tudi še danes ni — pripravljen, ker v opetovanih svojih izjavah ni povedal ene same misli. »Narodno stališče«, katero je povdarjal, je prevzel od referenta. Referent je podal samo en logičen stavek: »Menim, da je ta paragraf posve dober, in predlagam, da ga sprejmete tako, kakor je predložen!« Gotovo nam referent (gosp. Brnčič) ne zameri, če mu povemo, da je argumentiral neumno, ker prvkrat je re-kel, d a je vera bistven del našega naroda in da je zato nihče ne bo napadal, torej ni potrebno izjaviti v pravilih, da društvo stoji na pozitivno-katoliški podlagi; drugi-krat je pa izjavil, da bi se s katoliškim sta-liščem uvela v društvo politika, a ta jo po § 4 izključena, ker bi nas razdelila. Ali to ni absurda trditev, da bi bistvo stvari, kakor ste nazvali vero, razdelilo samo stvar? — Vsi drugi »narodni temelji« so modro molčali!

Mi smo pa argumentirali tako-le: Lanski pazinski sestanek je bil na čisto narodnem stališču, in zgodilo se je, da so od udeležencev bili katoliški diaki grdo žaljeni. Tudi po sestanku so se zgodile re-či, ki žalijo katoličane. Ali more to kdo od Vas utajiti? (In ni se oglasil nobe-den!) Zato nam katoličinom vaš »čisto narodni temelj« ni dovoljna garancija, da se tudi v bodoče v imenu društva ne bode delalo proti veri. Zahtevamo torej, da se v pravilih izjavi, da društvo stoji na po-zitivno katoliškem stališču, in to nam bo garancija, da v imenu društva noben ne nastopi proti veri. Če vi našo zahtevo za-vržete, je to jasen dokaz, da vi tudi kot društvo mislite rušiti verski temelj v na-rodu. — Gospodje so molčali, predložili so samo konec debate in zavrgli naš predlog. Na to smo mi javili minoritetni votum, da tako izjavimo, da v to društvo ne vsto-pimo, ampak osnujemo drugo, tembolj, ker smo na trsatskem sestanku hrv. katol. narodnega dijaštva sklenili, da nastopimo proti vsakomur, ki bo širil brezverstvo. Tedaj smo odstopili in p o t e m osnovali svoje katol. akad. ferijalno društvo »Do-brila«. — To, kar je govoril dr. Zucco o narodnem stališču, so puhle fraze, po-dobne znanim otrokom mladega Mandiča, a njegov poziv na Viteziča in Dobrilo je historijska neresnica. Naj dr. Zucco ob-javi svoj govor, in potem mu porečemo kaj več!

Nekaj drugega je, kar naše liberalce jezi: Padle so maske in gledamo se v obraz!

Po svetu.

Orožnik umoril orožnika. Iz Veršeca poročajo: Orožniški postajevodja Ivan Nagy se je na patrolji sprl z orožnikom Jo-žefom Kveri. Nagy je Kverija aretirjal in ga s pomočjo kmeta zvezal. Kveri je konč-no prosil Nagyja, naj se ga usmili in naj ga razveže, ker se mu hoče pokoriti. Na-

gy je Kverija res razvezal, komaj je pa bil Kveri prost, zagrabil je puško in ustrelil Nagyja. Orožniški postajevodja Nagy je bil takoj mrtev.

Dragocen koštrun. Nedavno je prišel k državnim blagajni v Berlinu pastir, ki je položil na blagajniško mizo v papir zaviti koštrunov želodec. Ko je namreč pastir spal, se mu je približal koštrun, ki je bil vaju, da je iskal v pastirjevem žepu drob-tine kruha, potegnil iz obleke bankovec od 1000 mark ter ga požrl. Pastir je to opazil in koštruna zaklal. V želodcu so na-šli bankovec še cel.

Več japonskih ogleduhov so prijeli v Ameriki.

Zidovski krvosez. V Černovicah so zaprli znanega oderuha Izidorja Weiss-koppa. Ta zlata duša je izposojevala denar po 500 odst.

Zaradi goljufij z ženitvami so v Znoj-mu zaprli žida Izraela Spitzerja, ki se je bavil s posredovanjem ženitev ter pri tem opoharil mnogo lahkovernih ženinov in nevest.

Prvi turški socialistični list. Turški socialist Mehmed Seheb, ki je bil te dni izpuščen iz zapora, je začel v Smirni iz-dajati prvi socialistični list v Turčiji.

Najsijajnejše plačani uradnik na svetu je John Hays Hammond, inženir in mine-ralog neke bogate kapitalistične skupine, ki izčrpljuje razne rudnike v južni Afriki in Ameriki. Mož je dobival doslej plače neznatno svoto 5 milijonov kron na leto, a sedaj zahteva, naj se mu plača še zviša za pol milijona. Hammond se namerava posvetiti tudi politiki ter je kandidat re-publikancev za podpredsedniško mesto v ameriških Zedinjenih državah.

Rockefellerjevi življenjski principi. V kratkem izide knjiga, v kateri bo slavni ameriški milijarder Rockefeller opiso-val, kako je postal najbogatejši mož na svetu. Mnogi veliki finančniki so v svojih spominih doslej svarili mladino, naj ne de-la dolgovi in naj prične delo z lastnim ma-lim kapitalom. Rockefeller zastopa na-sprotno stališče. Rockefeller trdi, da so vspehi odvisni od tega, da se ima denarja, mnogo denarja, s katerim je mogoče po-slovati. Pridobiti se mora zaupanje onih, ki imajo mnogo denarja in ki denar posodijo. Izposoditi si, kolikor si je mogoče izposo-diti, — to je pot do bogastva, ker samo z denarjem se more delati denar. Najdrago-cenejše, kar ima moč, pravi Rockefeller, je poštenost in če je mož pošten, tedaj se mu bo zaupalo in posodilo denar. Knjiga izide v dvanajstih jezikih.

Učni in vzgojevalni

zavod za deklice,

„Šolskih sester“ v Trstu

ulica P. Mesenghi šte. 14.

Žursta lega, krasen razgled na Adrijo in okolico, čist zrak, prostoren vrt, novo moderno opravljeno poslopje, električna razsvetljava, parna kurjava, ko-pališče, telovadnica. 2286 14-2

V šolskem letu 1908/9 se otvori poleg ljudske šole in trgovskega tečaja

prvi in tretji razred

dekliškega liceja in

gospodinjska šola.

Žrana in stanovanje mesečno 60 K; deklice, ki so samo čez dan v zavodu 24 K. Šolnina za ljudsko šolo in trgovski tečaj po 10 K, za licej 16 K, za go-spodinjsko šolo 20 K.

Začetek šole 1. oktobra.

C. kr. oblastveno potrjeno 18 69

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

